

Mikołów, 04.04.2022 rok

*14611.4 2022*

|                       |                              |
|-----------------------|------------------------------|
| Urząd Miasta Mikołów  |                              |
| Zał. ....             | Godz. ....                   |
| wpłynęło 2022 -04- 05 |                              |
| <i>SEK</i>            |                              |
| poczta                | osobiście <i>[signature]</i> |

Pani  
Katarzyna Syryjczyk-Słomska  
Przewodnicząca  
Rady Miejskiej Mikołowa

W załączeniu przekazuję Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mikołów na lata 2021 – 2026 za rok 2021.

KIEROWNIK  
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej  
w Mikołowie  
mgr Aleksandra Stolarska





---

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO  
PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY  
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY  
W RODZINIE DLA GMINY MIKOŁÓW  
NA LATA 2021-2026  
ZA ROK 2021

---

## Spis treści

|  |    |
|--|----|
| I. Wstęp .....   | 3  |
| II. Dane statystyczne .....  | 3  |
| III. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Mikołów na lata 2021 – 2026 – rok 2021 .....   | 5  |
| Cel nr 1. - wzmocnienie i zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy wśród mieszkańców Mikołowa.....  | 5  |
| Cel nr 2. - zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.....  | 8  |
| Cel nr 3. - zwiększanie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.....  | 12 |
| Cel nr 4. - podnoszenie kompetencji przedstawicieli lokalnych instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podnoszenia jakości i dostępności świadczonych usług..... | 14 |
| IV. Podsumowanie .....   | 15 |

## I. Wstęp

Przemoc to pojęcie, które najczęściej rozumiane jest jako relacje między ludźmi, które opierają się na użyciu przeważającej siły. Celem przemocy jest wyrządzenie ofierze szkody, wywołanie bólu, zadanie cierpienia, poniżenie. Wyróżniamy podstawowe rodzaje przemocy: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i przez zaniedbanie. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę, gdyż rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Efektywnie przeciwdziałać temu zjawisku można poprzez podejmowanie działań o charakterze interdyscyplinarnym, które polegają na kompleksowym, skoordynowanym i wielowymiarowym udzielaniu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą oraz poprzez realizację działań o charakterze profilaktycznym wobec rodzin zagrożonych przemocą i całych społeczności lokalnych. Aby efekty działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie były skuteczne i trwałe, oprócz pomocy skierowanej dla osób doświadczających przemocy, działania powinny także obejmować oddziaływania adresowane do osób, które ją stosują oraz działania edukacyjne i profilaktyczne w tym obszarze, skierowane zarówno do osób dorosłych jak i dzieci. Podstawowym aktem prawnym kształtującym w Polsce system przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wyznaczająca w tym względzie zadania dla gmin.

## II. Dane statystyczne

Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (Gminny Program). Gminny Program powstał w celu: zapewniania ochrony oraz udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie; podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmniejszenia negatywnych skutków przemocy; upowszechnienia informacji na temat możliwości pomocy zarówno osobom dotkniętym jak i stosującym przemoc, również w celu tworzenia i ciągłego usprawniania istniejącego już profesjonalnego systemu interwencji i pomocy osobom już dotkniętym problemem przemocy oraz tych zagrożonym przemocą w rodzinie. Gminny Program jest realizowany przez instytucje i podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Z obserwacji prowadzonej przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mikołowie wynika, że rodziny z problemem przemocy wymagają specjalistycznej i kompleksowej pomocy, którą mogą uzyskać w ramach szerokiego wachlarza świadczonej przez Ośrodek pomocy, jak i instytucji działających na terenie gminy zaangażowanych w pomoc dla osób z problemem przemocy w rodzinie. Skalę zjawiska przemocy na terenie gminy określają dane uzyskane od podmiotów uczestniczących w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Zespół Interdyscyplinarny), współpracujących w ramach realizacji Gminnego Programu.

| Wyszczególnienie  | Ilość rodzin doświadczających przemocy |
|---|--|
| Wsparcie w formie pracy socjalnej, poradnictwa indywidualnego, pomoc materialna | 91                                     |

Analizując problem występowania przemocy domowej, zauważono, że najczęściej występującą formą przemocy była przemoc fizyczna oraz przemoc psychiczna. Wśród osób, które doświadczają przemocy przeważają kobiety, jednakże w danym roku sprawozdawczym, osobami wobec, których zauważono znaczący wzrost stosowania przemocy są małoletni. Ponadto nadal osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie są osoby współzależnione, niewydolne wychowawczo, a także osoby starsze.



| Wyszczególnienie                                | 2019 | 2020 | 2021 |
|---|------|------|------|
| Liczba wszczętych procedur względem małoletnich | 12   | 6    | 20   |

Ponadto zauważalnym jest wzrost liczby wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty”.

| Wyszczególnienie  | 2019 | 2020 | 2021 |
|---|------|------|------|
| Formularze „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego | 90   | 50   | 74   |

Jak wynika z danych statystycznych sytuacja pandemii w 2021 roku mocno wpłynęła na funkcjonowanie rodzin, co odnotowano wzrostem wszczętych procedur „Niebieskie Karty” świadczących o występowaniu w rodzinie przemocy, konfliktów, kryzysów. Ponadto odnotowano niepokojący wzrost sytuacji, gdzie dziecko jest wskazane jako osoba doświadczająca przemocy.

| Wyszczególnienie   | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|------|------|------|
| Liczba osób z problemem nadużywania alkoholu podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie | 19   | 29   | 11   |

Ujawnione przypadki, którymi zajmował się Zespół Interdyscyplinarny wyróżniały się tym, że były one bardziej absorbujące i wieloprotokolowe. Rodziny objęte pomocą bardziej niż w latach poprzednich, charakteryzowały się złożonością problemów m.in. problemami opiekuńczo – wychowawczymi, demoralizacją, zaniedbaniem względem osób zależnych, uzależnieniem od alkoholu. Ponadto w prowadzonych przypadkach zdiagnozowano występowanie ostrej przemocy i agresji ze strony osób podejrzanych o stosowanie przemocy, częściej też niż w latach poprzednich, wobec tych osób były zastosowane środki zapobiegawcze w postaci wydania zakazu zbliżania się do osób pokrzywdzonych, jak i zakazu pobytu w lokalu wraz z osobami pokrzywdzonymi, umieszczenia w izbie zatrzymań, co świadczy jak już wyżej wspomniano o występowaniu dużej agresji fizycznej i słownej oraz zagrożeniu zdrowia i życia osób, wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie.

Działania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2021 roku

| Wyszczególnienie   | Ogółem |
|--|--------|
| Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie                             | 4      |
| Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty – A”  | 74     |
| Liczba „Niebieskich Kart – A”, które zostały sporządzone przez jednostki organizacji pomocy społecznej             | 19     |
| Liczba „Niebieskich Kart – A”, które zostały sporządzone przez Policję   | 30     |
| Liczba „Niebieskich Kart – A”, które zostały sporządzone przez jednostki oświaty                                   | 2      |
| Liczba „Niebieskich Kart – A”, które zostały sporządzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych | 2      |
| Liczba „Niebieskich Kart – A”, które zostały sporządzone przez Ochronę Zdrowia                                     | 1      |

|   |    |
|---|----|
| Liczba rodzin, objętych pomocą grup roboczych                   | 91 |
| Liczba rodzin, w których zamknięto procedurę „Niebieskie Karty” | 54 |

### III. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Mikołów na lata 2021 - 2026 – rok 2021.

Główny cel Gminnego Programu to **zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów określonych w Gminnym Programie.

#### Cel nr 1 - wzmocnienie i zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy wśród mieszkańców Mikołowa

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- rozpowszechnienie informacji i edukacji na tematy związane z przemocą w rodzinie w celu wzrostu świadomości występowania zjawiska wśród mieszkańców miasta (opracowanie i rozpowszechnianie materiałów typu ulotki, broszury, plakaty itp. konferencje, spotkania itp.),
- rozpowszechnianie informacji i edukacja mająca na celu wzmocnienie funkcji wychowawczych rodziców oraz modelowanie prawidłowych wzorców rodziny (rozpowszechnianie materiałów pisanych, organizacja różnego rodzaju spotkań, zajęć, prelekcji itp. dla rodziców),
- organizacja profilaktycznych zajęć, spotkań, prelekcji, dla dzieci i młodzieży.

| Podmiot realizujący   |
|---|
| Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie   |
| Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ rozpowszechniano informacje dotyczące instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, świadczących pomoc i wsparcie specjalistyczne, przez rozdawanie plakatów, ulotek, informatorów wśród mieszkańców oraz w bezpośrednim kontakcie z osobami zgłaszającym się do MOPS czy objętych procedurą „Niebieskiej Karty”;</li> <li>✓ umieszczano ogłoszenia na stronach internetowych o realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego skierowanego dla osób stosujących przemoc;</li> <li>✓ rozpowszechniano ulotki i plakaty wśród wszystkich podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dedykowanych dla młodzieży o tematyce przeciwdziałania przemocy;</li> <li>✓ odbyło się spotkanie z przedstawicielami oświaty, w trakcie którego rozpowszechniono materiały: plakaty, ulotki informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Materiały informacyjne przeznaczone dla dzieci i młodzieży, pedagodzy, psychologzy rozpropagowali na terenie szkół. Ponadto na spotkaniu wskazano na znaczny wzrost liczby procedur „Niebieskie Karty” w 2021 roku, w których to osobami podejrzanymi o doświadczanie przemocy są dzieci. Podkreślono jak ważne jest zwrócenie uwagi na zachowania dzieci, młodzieży, reagowanie na najmniejsze sygnały świadczące o występowaniu przemocy. Ponadto informowano, że zauważalnym jest fakt, iż w otrzymywanych „Niebieskich Kartach” wskazuje się, że młodzież dopuszcza się samookaleceń, prób samobójczych. Zachowania takie mogą być sygnałem świadczącym o występowaniu problemów w rodzinie. W spotkaniu wzięło udział 15 pedagogów szkolnych i psychologów z szkół mikołowskich.</li> </ul> |



#### Mikołowskie Stowarzyszenie Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „ZMIANA”

- ✓ prowadzono rozmowy indywidualne, jak i zajęcia grupowe o możliwości podjęcia działań w sytuacji problemowej, kryzysowej;
- ✓ na bieżąco propagowano informacje na stronie internetowej i FB Stowarzyszenia, rozpropagowano 300 sztuk ulotek;
- ✓ edukowano podczas prowadzonych grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy;
- ✓ realizowano zajęcia profilaktyczno – edukacyjne dla rodziców przeżywających trudności wychowawcze pod nazwą „Szkoła dla Rodziców”, których celem było wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców względem dzieci bez stosowania przemocy oraz modyfikowanie niepożądanych zachowań bez stosowania przemocy, wzięło udział 10 osób w 10 spotkaniach.

#### Komenda Powiatowa Policji w Mikołowie

- ✓ w ramach zadań edukacyjnych i profilaktycznych rozprowadzano wśród mieszkańców broszury informacyjne dotyczące zjawiska przemocy, możliwości skorzystania z różnych form pomocy i wsparcia. Informacje takie były umieszczane na tablicy ogłoszeń;
- ✓ na stronie internetowej umieszczano informacje o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej w ramach Punktu Konsultacyjnego oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego;
- ✓ dzielnicowi przeprowadzali spotkania ze społeczeństwem;
- ✓ w ramach wywiadówek szkolnych przeprowadzano spotkania edukacyjne z rodzicami, na których przekazywano prawidłowe wzorce funkcjonowania rodziny oraz materiały w formie broszur. Spotkania najczęściej odbywały się zdalnie;
- ✓ realizowano program „Dzielnicowy Bliżej Nas” w ramach, którego organizowano spotkania z mieszkańcami lub uczestniczono w takich spotkaniach organizowanych przez inne podmioty, np. z radnymi gminy Mikołów, członkami rady sołectw itp.;
- ✓ dzielnicowi oraz policjanci Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii uczestniczyli w 123 spotkaniach z mieszkańcami, w tym przeprowadzili 91 prelekcji dla dzieci i młodzieży, w których uczestniczyło 2270 uczniów.

#### Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Mikołowie

- ✓ w ramach projektu „Zacznij od rodziny” odbyły się zajęcia edukacyjne – warsztaty dla rodziców. Spotkania przeznaczone były dla rodziców, których dzieci korzystały z warsztatów profilaktycznych zachowań ryzykownych dla młodzieży. W zajęciach uczestniczyło 6 osób, z czego 3 mieszkańców gminy Mikołów. Odbyły się dwa zajęcia, po 3 godziny każde. Zajęcia miały na celu nabycie wiedzy dotyczącej zaburzeń depresyjnych u nastolatków wynikające z sytuacji domowej, np. przemocy, choroby alkoholowej, przeżyć traumatycznych;
- ✓ realizowano program „Szkoła dla rodziców”, którego odbyły się trzy edycje. Pierwsza była skierowana dla osób posiadających duże trudności wychowawcze oraz zobowiązania sądowe. W programie wzięło udział 18 osób, w tym 6 z Mikołowa. Każda edycja liczyła 8 spotkań warsztatowych;
- ✓ przeprowadzono warsztaty profilaktyczne dla klas VIII szkół podstawowych i szkół średnich z terenu powiatu mikołowskiego. Warsztatami zostało objętych 7 szkół, w każdej brały udział 2 klasy. Zostało przeprowadzonych łącznie 14 spotkań. We wszystkich zajęciach uczestniczyło 252 uczniów. Tematem warsztatów było radzenie sobie w sytuacjach kryzysu (w tym przemocy) i wypracowanie wzajemnego wsparcia. W Mikołowie warsztatami zostały objęte dwie szkoły: I Liceum Ogólnokształcące im. Karola Miarki i II Liceum Ogólnokształcące im. rotmistrza Witolda Pileckiego.



### Placówki oświatowe w Mikołowie

- ✓ tworzono ogólnodostępne gazetki tematyczne na terenie szkół i przedszkoli w postaci plakatów i informacji na temat związany z profilaktyką przeciwdziałania przemocy;
- ✓ przygotowanie i rozpowszechnianie ulotek, bezpłatnych specjalistycznych artykułów, webinarów, materiałów profilaktycznych dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
- ✓ organizowano spotkania wychowawców, pedagogów czy psychologów szkolnych z rodzicami, w czasie których były rozpowszechniane informacje na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- ✓ organizowano spotkania z przedstawicielami instytucji z zakresu tematyki przeciwdziałania przemocy;
- ✓ realizowano zajęcia tematyczne z dziećmi i młodzieżą podczas spotkań z wychowawcą, jak i w trakcie zajęć wychowania do życia w rodzinie;
- ✓ informowano o instytucjach i organizacjach oraz specjalistycznej pomocy poprzez wywieszanie informacji na tablicach informacyjnych, jak również przekazywanie informacji poprzez dziennik elektroniczny uczniom, rodzicom, opiekunom jak i nauczycielom;
- ✓ prowadzono poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne w ramach rozmów indywidualnych dla dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów;
- ✓ udział rodziców i uczniów w ramach kampanii społecznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i kampanii „W poszukiwaniu szczęścia”;
- ✓ udział w kampanii „19 Dni Przeciw Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży”;
- ✓ prowadzono działania edukacyjno – profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, także w grupie rówieśniczej zgodnie ze szkolnym programem wychowawczo – profilaktycznym;
- ✓ realizacja programu profilaktycznego „Przyjaciele Zippiego” skierowanego dla uczniów i rodziców;
- ✓ udział uczniów w ogólnopolskiej kampanii społecznej „Bądź kumplem nie dokuczaj” oraz „Nie hejtuję reaguję”;
- ✓ prowadzono warsztaty i pogadanki na temat: zachowanie w sytuacjach kryzysowych w domu, w szkole; znajomość telefonów alarmowych oraz umiejętności wykonania telefonu; proste zasady udzielania pierwszej pomocy; niewłaściwy dotyk osób obcych, ostrzeżenie przed umawianiem się z nieznanymi; upowszechnianie Konwencji Praw Dziecka; uzależnienia od telefonu i komputera; dbanie o bezpieczeństwo własne; obniżenie napięcia emocjonalnego, eliminowanie przejawów agresji i przemocy rówieśniczej; dbanie o własne zdrowie; przeciwdziałanie uzależnieniom, tolerancja, empatia;
- ✓ dzieci i młodzieży z placówek oświatowych z terenu gminy uczestniczyły w programach profilaktycznych sfinansowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

### Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mikołowie

- ✓ finansowano materiały edukacyjne m.in. z zakresu przeciwdziałania przemocy rówieśniczej w ramach Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” 2021 dla ponad 2500 uczniów mikołowskich szkół podstawowych;
- ✓ sfinansowano 479 godzin pozalekcyjnych zajęć sportowych będących elementem programu profilaktycznego w placówkach oświatowych gminy Mikołów. Zajęcia odbywały się tylko w trakcie kilku miesięcy roku szkolnego, z uwagi na przejście szkół w tryb pracy zdalnej/hybrydowej.

### Sąd Rejonowy w Mikołowie

- ✓ informowano i edukowano rodziny i osoby będące pod nadzorem kuratora sądowego o możliwościach skorzystania z pomocy i wsparcia na terenie gminy w sytuacji występowania podejrzenia problemu przemocy domowej.

### Cel nr 2 - zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mikołowie oraz grup roboczych w celu realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
- przyjmowanie zgłoszeń i informacji w sprawach dotyczących podejrzenia występowania przemocy w rodzinie, udzielanie odpowiednich informacji zgłaszającym osobom,
- prowadzenie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zapewnienie schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- upowszechnianie informacji o działających na terenie gminy instytucjach i organizacjach, oferowanych przez nie formach wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- zapewnienie wsparcia instytucjonalnego (m.in. poradnictwo psychologiczne, prawne, praca socjalna, edukacja itp.).

### Podmiot realizujący

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mikołowie

### Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu

- ✓ diagnozowano problem przemocy w rodzinie;
- ✓ podejmowano działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- ✓ inicjowano interwencje w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- ✓ rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- ✓ inicjowano działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- ✓ powoływano grupy robocze podejmujące działania bezpośrednio do danego przypadku, poprzez:
  - opracowanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
  - w każdym przypadku procedury „Niebieskie Karty” kierowano osoby do skorzystania z pomocy psychologicznej dostępnej na terenie gminy,
  - monitorowano sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy, jak również rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
  - dokumentowano działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz efektów tych działań,
  - diagnozowano sytuację i potrzeby osób co, do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie,
  - udzielano kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania wsparcia oraz podjęcia dalszych działań,
  - w razie potrzeby organizowano niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej,
  - zapewniano schronienie,
  - prowadzono rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie,
  - informowano osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach



- ✓ oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ✓ odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego;
- ✓ sporządzono 74 „Niebieskich Kart” przez uprawnione podmioty, z czego 20 formularzy było ponownie wszczętych w trakcie trwającej procedury z powodu ponownego wystąpienia zdarzenia przemocy w rodzinie;
- ✓ 91 rodzin było objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych;
- ✓ 294 osoby były objęte poradnictwem socjalnym;
- ✓ z poradnictwa psychologicznego skorzystało 14 osób;
- ✓ z poradnictwa prawnego skorzystało 14 osób;
- ✓ z poradnictwa zawodowego i rodzinnego skorzystało 81 osób;
- ✓ zakończono 54 procedury „Niebieskiej Karty”, z czego:
  - 36 z powodu ustania przemocy w rodzinie,
  - 18 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań,
- ✓ sporządzono 54 formularzy „Niebieska Karta – C” i 37 formularzy „Niebieska Karta – D”;
- ✓ zredagowano i upowszechniono ulotkę o działających na terenie gminy instytucjach i organizacjach, oferowanych przez nie formach wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- ✓ objęto 6 kobiet zagrożonych przemocą w rodzinie z terenu Mikołowa pomocą w formie wsparcia edukacyjnego poprzez udział w warsztatach pt. „Bliżej siebie” i „Jak sytuację kryzysową przekuć w szansę. Pandemia a relacje w rodzinie”.

#### Mikołowskie Stowarzyszenie Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „ZMIANA”

- ✓ świadczono pomoc psychologiczną dla 280 osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków psychoaktywnych;
- ✓ udzielono wsparcia 126 członkom rodzin z problemem uzależnień (w tym współuzależnionym oraz DDA);
- ✓ objęto pomocą 219 osób będących w kryzysie oraz doświadczających przemocy domowej, w tym 11 dzieci;
- ✓ organizowano pomoc kryzysową dla ofiar przemocy w rodzinie, zainicjowano interwencję w przypadku diagnozy przemocy domowej w 7 przypadkach;
- ✓ prowadzono edukację społeczną dotyczącą problemów przemocy i uzależnień;
- ✓ prowadzono dyżur przy telefonie konsultacyjno-kryzysowym (420 konsultacji);
- ✓ przeprowadzono 10 spotkań w ramach „Szkoły dla Rodziców” dla 10 osób;
- ✓ świadczono pomoc specjalistyczną:
  - konsultacje i porady dla osób współuzależnionych,
  - grupy wsparcia i wsparcie indywidualne dla osób doświadczających przemocy domowej,
  - porady prawne w zakresie problemów rodzinnych, opiekuńczych i leczenia odwykowego,
  - konsultacje, porady oraz pomoc psychologiczną dla osób uzależnionych od alkoholu,
  - konsultacje, porady i pomoc psychologiczną dla osób zażywających narkotyki,
  - konsultacje małżeńskie,
- ✓ przedstawiciel Stowarzyszenia zarówno był członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego jak i grup roboczych, co znacznie podniosło, jakość współpracy w celu pomocy specjalistycznej dla osób doświadczających przemocy.



### Komenda Powiatowa Policji w Mikołowie

- ✓ przyjmowano zgłoszenia w sprawie przemocy w rodzinie;
- ✓ w 37 przypadkach funkcjonariusze wdrożyli procedurę „Niebieskie Karty” podczas, której w 3 przypadkach osoby zostały zatrzymane odnośnie podejrzenia popełnienia przestępstwa znęcania się (art. 207 k.k.);
- ✓ prowadzono w danym roku sprawozdawczym 48 procedur, w ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” wsparciem objęto 140 osób;
- ✓ 14 sprawców przemocy znajdowało się pod wpływem alkoholu, z czego 12 osób zostało doprowadzonych, do izby wytrzeźwień, wobec 3 sprawców przemocy domowej zastosowano „nakaz/zakaz” – natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia wraz z zakazem zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia;
- ✓ w ramach procedury „Niebieskiej Karty” funkcjonariusze Policji informowali osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie o działających na terenie gminy instytucjach i organizacjach udzielających wsparcia i niezbędnej pomocy, w tym również w razie potrzeb organizowali niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej;
- ✓ podejmowano czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc izolacji poprzez zatrzymanie lub doprowadzenie celem wytrzeźwienia;
- ✓ podczas wizyt środowiskowych informowano osoby dotknięte przemocą o możliwości schronienia ze strony ośrodków pomocowych;
- ✓ przedstawiciele KPP Mikołów byli członkami Zespołu Interdyscyplinarnego, dzielnicowi byli członkami grup roboczych celem współpracy i zintensyfikowania pomocy dla osób i rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”;
- ✓ upowszechniano informację w trakcie spotkań ze społeczeństwem, dotyczącą działającej grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, umieszczono dwa ogłoszenia na temat przemocy i grup wsparcia w aplikacji „Śląski Dzielnicowy”.

### Sąd Rejonowy w Mikołowie

- ✓ kuratorzy sądowi podczas wykonywania czynności służbowych pozyskiwali informacje wskazujące na występowanie przemocy w rodzinie, przyjmowali zgłoszenia, nadawali bieg nowym sprawom i kierowali do odpowiednich instytucji;
- ✓ w ramach prowadzonych czynności podejmowali działania interwencyjne;
- ✓ upowszechniali informacje dotyczące miejsc pomocowych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- ✓ podejmowali współpracę z Mikołowskim Stowarzyszeniem Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „ZMIANA” kuratorzy brali bezpośredni udział w realizacji działań pomocowych Stowarzyszenia dla osób dotkniętych przemocą;
- ✓ regularnie współpracowali z Zespołem Interdyscyplinarnym, są członkami Zespołu, jak i grup roboczych.

#### Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Mikołowie

- ✓ przyjmowano zgłoszenia i informowano w sprawach dotyczących podejrzenia występowania przemocy w rodzinie;
- ✓ prowadzono interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:
  - poradnictwo interwencyjne (nawiązanie kontaktu z osobą w kryzysie, wywiady środowiskowe, współpraca z instytucjami w sprawie rodzin);
  - pomoc psychologiczną (skorzystało 3 osoby), terapeutyczną (skorzystało 14 osób, w tym 11 dzieci), psychoedukacją (skorzystało 3 osoby), rozmowy motywujące, wsparcie;
  - konsultacje terapeuty dziecięcego dla dzieci i młodzieży;
  - poradnictwo prawne; wszczęto 1 procedurę „Niebieskie Karty”;
  - zabezpieczenie dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, w związku z przemocą w rodzinie (1 interwencja);
- ✓ liczba osób objętych wsparciem – 111 osób z Mikołowa z czego 21 osób dotkniętych kryzysem przemocy w tym (osób dorosłych - 9, dzieci - 12);
- ✓ informowano o bieżącej działalności oraz podejmowanych inicjatywach na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez prowadzenie strony internetowej oraz strony w mediach społecznościowych;
- ✓ rozpowszechniano ulotki Punktu Interwencji Kryzysowej w instytucjach pomocowych lub osobiście osobom dotkniętym przemocą;
- ✓ przedstawiciel Punktu Interwencji Kryzysowej uczestniczył w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

#### Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mikołowie

- ✓ odbyły się dyżury członka GKRPA w siedzibie Komisji - 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku;
- ✓ udzielano informacji;
- ✓ kierowano do podmiotów udzielających wsparcia;
- ✓ odbyły się posiedzenia Zespołu Motywacyjno – Interwencyjnego dwa razy w miesiącu, rozmowy ze sprawcami oraz osobami doświadczającymi przemocy;
- ✓ wszczęto 2 procedury „Niebieskiej Karty”;
- ✓ udzielono dotacji Mikołowskiemu Towarzystwu Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana” na realizację zadania: „Prowadzenie Punktu Informacyjno-konsultacyjnego, poza psychoterapią.”;
- ✓ udzielono dotacji Stowarzyszeniu Klub Abstynenta „Powrót” na realizację działania: „Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (i innych substancji psychoaktywnych), ich rodzinom i bliskim.”;
- ✓ udzielono dotacji Mikołowskiemu Powiatowemu Klubowi Młodzieżowy przy Stowarzyszeniu Klub Abstynenta „Powrót” na realizację zadania: „MPKM: działalność profilaktyczna, rówieśnicza, edukacyjna i prozdrowotna”
- ✓ sfinansowano dyżur psychologa przy gminnym telefonie zaufania POP;
- ✓ członkowie GKRPA brali udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, jak i grupach roboczych;
- ✓ współpracowano z funkcjonariuszami Policji, kuratorami sądowymi, pracownikami socjalnymi w celu ustalenia sytuacji klientów.



#### Placówki oświatowe w Mikołowie

- ✓ udzielano kompleksowych informacji o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, wsparcia rodzinie;
- ✓ informowano o formach pomocy dla dzieci świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy;
- ✓ przyjmowano zgłoszenia i informacje w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie;
- ✓ informowano sąd o podejrzeniu wstąpienia przemocy w rodzinie i sytuacji małoletniego w rodzinie;
- ✓ w ramach poradnictwa dla rodziców podejmowano konsultacje indywidualne z rodzicem;
- ✓ udzielano pomocy psychologicznej i pedagogicznej w ramach swoich zasobów dla dzieci i młodzieży oraz członków ich rodzin;
- ✓ przedstawiciel oświaty brał udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, a przedstawiciele szkół, przedszkoli i żłobka brali udział w posiedzeniach grup roboczych.

#### Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Mikołowie

- ✓ oferta skierowana była dla dzieci i młodzieży ich rodzin oraz placówek oświatowych;
- ✓ prowadzono diagnozy, badania oraz terapię dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi oraz z zachowaniami destrukcyjnymi;
- ✓ prowadzono profilaktykę uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, w tym przemocy;
- ✓ prowadzono edukację prozdrowotną wśród uczniów, rodziców i nauczycieli;
- ✓ udzielano pomocy w formie terapii rodzin, terapii psychologicznej, zajęć grupowych dla rodziców w ramach „Szkoły dla Rodziców”;
- ✓ prowadzono poradnictwo i konsultacje; - mediacje, negocjacje; grupy wsparcia.

#### Instytucje ochrony zdrowia w Mikołowie

- ✓ udzielano osobie dotkniętej przemocą w rodzinie informacji o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy;
- ✓ udzielano pomocy medycznej;
- ✓ wydawano zaświadczenia lekarskie o ustaleniu przyczyny i rodzaju uszkodzeń ciała związanego z użyciem przemocy w rodzinie;
- ✓ przedstawiciel ochrony zdrowia był członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego.

### **Cel nr 3 – zwiększanie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie**

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy osobom stosującym przemoc w rodzinie,
- motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej,
- edukacja osób stosujących przemoc w rodzinie, w szczególności dotycząca: zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji prawnych i psychologicznych stosowania przemocy wobec bliskich, umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji negatywnych oraz konstruktywnego radzenia sobie z nimi, sposobów radzenia sobie w sytuacjach stresowych, konfliktowych,
- prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nadużywających alkoholu, w tym motywowanie do ograniczenia spożywania alkoholu lub podjęcia leczenia odwykowego.



|   |
|---|
| <b>Podmiot realizujący</b>  |
| Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie / Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mikołowie  |
| <b>Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu</b>  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ motywowano osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym - 37 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie kierowano i motywowano do skorzystania z pomocy;</li> <li>✓ rozpowszechniano informacje o możliwości udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy na stronie internetowej i w mediach społecznościowych;</li> <li>✓ podczas posiedzeń grup roboczych i osobistego kontaktu pracownicy motywowali do ograniczenia spożywania alkoholu i podjęcia leczenia odwykowego;</li> <li>✓ składano wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mikołowie o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu - złożono 9 wniosków.</li> </ul>  |
| <b>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mikołowie</b>  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ odbyło się 27 posiedzeń Zespołu Motywacyjno – Interwencyjnego. Zespół przyjął i rozpatrzył 37 nowych wniosków o wszczęcie postępowania w przedmiocie zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu;</li> <li>✓ udzielano informacji o możliwościach wsparcia dla osób współuzależnionych oraz służyła pomocą w kwestiach formalnych dotyczących rejestracji w stacjonarnych ośrodkach leczenia uzależnień;</li> <li>✓ członkowie Zespołu Motywacyjno-Interwencyjnego uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych w przypadku 26 rodzin z problemem alkoholowym;</li> <li>✓ odbywał się dyżur członka Komisji w siedzibie Komisji 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku,</li> <li>✓ udzielano informacji;</li> <li>✓ kierowano do podmiotów udzielających wsparcia;</li> <li>✓ wszczęto 2 procedury „Niebieskiej Karty”.</li> </ul>  |
| <b>Mikołowskie Stowarzyszenie Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „ZMIANA”</b>   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ przekazywano informacje do innych podmiotów: MOPS, CIS, Sąd o możliwości objęcia pomocą osób stosujących przemoc i formach tej pomocy;</li> <li>✓ udostępniano informację na stronie internetowej Stowarzyszenia i na stronie mediów społecznościowych;</li> <li>✓ realizowano program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie, skorzystało 5 osób z gminy Mikołów. Odbyło się 15 spotkań raz w tygodniu, dla grupy 12 osób;</li> <li>✓ uczestnicy programu korekcyjno – edukacyjnego mieli możliwość indywidualnych konsultacji i wsparcia;</li> <li>✓ motywowano i kierowano osoby na oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, skorzystało 25 osób;</li> <li>✓ uruchomiono dodatkowy numer telefonu celem udzielania pomocy i wsparcia;</li> <li>✓ prowadzono konsultacje i poradnictwo indywidualne oraz grupowe, skorzystało 120 osób z rodzin, w których były osoby uzależnione i współuzależnione;</li> <li>✓ prowadzono konsultacje, poradnictwo indywidualne i grupowe, pomoc terapeuty dla osób z problemem alkoholowym, skorzystało 55 osób.</li> </ul> |



#### Komenda Powiatowa Policji w Mikołowie

- ✓ dzielnicowi podczas prowadzonych wizyt środowiskowych w ramach ustaleń podczas posiedzeń grup roboczych, prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” pouczali osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie o konsekwencjach karnych wynikających z popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k.;
- ✓ udostępniono dwie informacje w aplikacji „Śląski Dzielnicowy” na temat sprawców przemocy, poinformowano ponad 50 sprawców przemocy o formach udzielenia im pomocy;
- ✓ dzielnicowi podczas prowadzonych wizyt środowiskowych w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” prowadzili rozmowy motywująco – informujące z osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz podejrzanyymi o stosowanie przemocy w rodzinie na temat właściwego zachowania zgodnego z zasadami, normami życia społecznego, właściwego zachowania wobec osób najbliższych oraz do wzięcia udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym, przeprowadzono ok. 50 rozmów;
- ✓ dzielnicowi podczas prowadzonych wizyt środowiskowych w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” prowadzili rozmowy edukacyjne z osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz podejrzanyymi o stosowanie przemocy w rodzinie, zwłaszcza o ich odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad inną osobą najbliższą;
- ✓ prowadzili rozmowy profilaktyczno - edukacyjne z osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz podejrzanyymi o stosowanie przemocy w rodzinie na temat konsekwencji nadużywania alkoholu, w uzasadnionych przypadkach były kierowane wnioski do GKRPA celem podjęcia działań wobec osób nadużywających alkoholu, skierowano 7 wniosków.

#### Sąd Rejonowy w Mikołowie

- ✓ kuratorzy w ramach podejmowanych czynności służbowych upowszechniali informacje na temat miejsc pomocowych dla osób stosujących przemoc;
- ✓ w ramach prowadzonych nadzorów i dozorów kuratorzy motywowali osoby stosujące przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym – 4 osoby:
  - edukowali i kierowali do specjalistów: psychologa, psychiatry, terapeuty itp.;
  - motywowali do zmiany osoby stosujące przemoc w rodzinie i nadużywające alkohol, kierowali je do specjalistów ds. uzależnień – Poradnia Odwykowa, Mensana Tychy czy MSPPiP „ZMIANA”.

#### Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Mikołowie

- ✓ zaktualizowano i upowszechniano informator dotyczący oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie do instytucji pomocowych na terenie gmin;
- ✓ motywowano i kierowano w indywidualnym kontakcie osoby stosujące przemoc w rodzinie do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym;
- ✓ motywowano i kierowano w indywidualnym kontakcie osoby stosujące przemoc w rodzinie i mające problem z nadużywaniem alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego

#### **Cel nr 4 - podnoszenie kompetencji przedstawicieli lokalnych instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podnoszenia jakości i dostępności świadczonych usług**

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- organizowanie specjalistycznych szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz innych osób – przedstawicieli instytucji i podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- udział pracowników poszczególnych instytucji i podmiotów w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach itp.



|  |
|--|
| <b>Podmiot realizujący</b>   |
| Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Mikołowie  |
| <b>Podjęte działania bezpośrednio dla osiągnięcia celu</b>   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ członkowie grup roboczych mieli zapewnioną możliwość udziału w superwizji 1 raz w miesiącu dla 3 osób;</li> <li>✓ 3 członków grup roboczych, skorzystało z udziału w ogólnopolskiej konferencji satudencko – doktoranckiej na temat „Samobójstwa dzieci” organizowaną przez I Śląskie Forum Polityki Kryminalnej w perspektywie prawno – karnej, kryminologicznej, psychologicznej i medialnej w formie on-line;</li> <li>✓ 2 członków grup roboczych, w tym 1 osoba członek Zespołu Interdyscyplinarnego, wzięli udział w IX Zjeździe Profilaktycznym pod hasłem „Przemoc realna i wirtualna”;</li> <li>✓ 24 członków grup roboczych, jak i Zespołu Interdyscyplinarnego z instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie m.in. przedstawiciele szkół, policji, GKRPA wzięli udział w szkoleniu pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z uwzględnieniem najnowszych zmian w prawie”;</li> <li>✓ 1 członek grupy roboczej, brał udział w szkoleniu pt. ”Samobójstwo i próba samobójcza – interwencja kryzysowa w sytuacji zagrożenia życia”.</li> </ul> |
| <b>Komenda Powiatowa Policji w Mikołowie</b>   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ dzielnicowi uczestniczyli w 4 szkoleniach, w których uczestniczyło 48 funkcjonariuszy Policji;</li> <li>✓ 10 funkcjonariuszy uczestniczyło w 2 spotkaniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;</li> <li>✓ funkcjonariusze uczestniczyli w szkoleniu i warsztatach „Kooperacje 3D” – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin, odbyły się 2 spotkania, w których wzięło udział 10 policjantów.</li> </ul>  |
| <b>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mikołowie</b>   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ sfinansowanie szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych tj. przedstawicieli MOPS, GKRPA, Policji pt. ”Osiągnięcia i słabości polskiego systemu pomagania w dobie pandemii osobom pijącym problemowo i ich rodzin – nowe paradygmaty. Najważniejsze aspekty pracy specjalistów zwalczających uzależnienia i przemoc oparte o przykłady i warsztaty”, udział wzięło 7 osób;</li> <li>✓ sfinansowano szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, przedstawicieli MOPS, Sądu Rejonowego pt. „Cyberprzemoc – profilaktyka zachowań ryzykownych prezentowanych w internecie”;</li> <li>✓ sfinansowano szkolenie dla realizatorów programu rekomendowanego „Unplugged”, w którym wzięło udział 5 nauczycieli.</li> </ul>  |

Pozostałe instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy odbywają szkolenia we własnym zakresie.

### **Podsumowanie**

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Mikołów były realizowane zgodnie z założeniami Gminnego Programu, w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa, jak również wewnętrzne wytyczne podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.



Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w swojej pracy nadal borykają się z wieloma problemami w zakresie przemocy w rodzinie, mimo, iż podejmowanych jest szereg działań mających na celu zmianę postrzegania problemu przemocy w społeczeństwie. Jednym najbardziej trudnym aspektem z jakim spotykały się osoby, przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie była sytuacja pandemii. Rok 2021 był to kolejny trudny rok z uwagi na czas pandemii i związane z nią ograniczenia. Brak możliwości osobistego kontaktu z osobą doświadczającą przemocy, rozeznania sytuacji w miejscu zamieszkania rodziny często były przeszkodą w niesieniu pomocy, zwłaszcza dla osób, które mają problem w zbudowaniu zaufania z osobą w kontakcie zdalnym. Dlatego też pracownicy socjalni, będący członkami grup roboczych, pomimo obostrzeń, podejmowali działania w środowisku zamieszkania rodziny, z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Spotkano się również z sytuacjami, w których dla części osób doświadczających przemocy czy stosujących przemoc pandemia była częstym sposobem odmawiania indywidualnego kontaktu z przedstawicielem służb instytucji pomocowych, powodowało to zamykanie się osób na świadczonej pomocy. Sytuacja zamknięcia spotęgowała kłopotliwe konflikty i wywołała nowe. Dla większości mieszkańców był to czas bardzo stresujący. Większość osób pracujących musiało jednocześnie godzić pracę zawodową w trybie zdalnym z pilnowaniem obowiązków szkolnych swoich dzieci. Część osób straciła źródło dochodów lub pogorszyła się ich sytuacja finansowa. Koronawirus niezwykle skomplikował codzienność, większość osób miała powody do życia w mniejszym lub większym stresie i nie każdy udźwignął konsekwencje tego stanu. Stres, jak wiadomo, nierzadko jest bezpośrednią przyczyną agresywnych zachowań. Zwłaszcza jeśli powodów do stresu przybywa i osoby są wobec tego bezsilne. Zaobserwowano, że w wielu domach istniejące już konflikty eskalowały, co ujawniło się poprzez wzrost wszczętych procedur na okoliczność podejrzenia przemocy w rodzinie. Niepokojącym jest wzrost ofiar przemocy domowej wśród dzieci i młodzieży, wzrost stanów pogorszenia się zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Fatalna sytuacja dzieci w czasie pandemii z powodu tego, że to one doświadczały frustracji i napięcia swoich rodziców czy opiekunów, co powodowało gwałtowny wzrost liczby zgłoszeń o doświadczaniu przemocy ze strony najbliższych. Zastanawiając się co zatem mogło mieć znaczący wpływ na zwiększenie się ilości odnotowanej agresji wobec dzieci w ubiegłym roku można dojść do kilku wniosków. Człowiek postawiony w obliczu sytuacji trudnej, nie wyposażony w narzędzia umożliwiające mu rozwiązanie „pokojowe” konfliktu prawdopodobnie nie zna, bądź odrzuca jakiegokolwiek inne sposoby radzenia sobie poza dobrze poznaną i „niezawodną”: agresją, zemstą czy nawet odwetem, które z definicji prowadzą do przemocy. Zatem brak wiedzy i umiejętności na temat konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w dużej mierze może przyczyniać się do zjawiska przemocy wobec nieletnich. Odczuwanie złości jest zjawiskiem normalnym, stanowiącym atrybut człowieczeństwa. Z kolei naturalną konsekwencją odczuwania złości wydaje się jej wybuch. Nie da się przejść przez życie, a w pewnych okolicznościach trudno przeżyć nawet jeden dzień nie doświadczając frustracji, gniewu, irytacji i nie stając się uczestnikiem konfliktu. Problemem, który budzi jednak coraz większą obawę, jest zjawisko przejawiania agresji poprzez przemoc. Człowiek nie rodzi się wyposażony w wiedzę o tym, jak ujawniać rodzący się gniew i irytację w sposób konstruktywny, nie niosący za sobą niepożądanych skutków i nie odwołujący się do przemocy. Stąd wniosek, że osoby najbardziej skłonne do rozwiązywania problemów interpersonalnych poprzez przemoc to właśnie te, które nie posiadają właściwie rozwiniętych, powyższych umiejętności społecznych. Sytuacja pandemii, zamknięcie w domu niejednokrotnie wszystkich członków rodziny (praca zdalna, nauka zdalna, lockdown, kwarantanna, przechodzenie choroby) mogą być bezpośrednią lub pośrednią konsekwencją zwiększonej agresji w domach i rodzinach. Brak możliwości odreagowania w innym środowisku, niezmienna codzienność wręcz rutyna, brak fizycznego kontaktu ze światem zewnętrznym potęguje i nawarstwia emocje, a te w którymś momencie muszą znaleźć ujście. Ogromną rolę pracowników, którzy bezpośrednio pracują ze sprawcami przemocy jest nieustanne kształcenie ich w zakresie konstruktywnego wyrażania krytycyzmu i gniewu, sztuki negocjowania i poszukiwania kompromisu oraz wrażliwości na potrzeby i pragnienia innych. Warto podzielać

na wyobraźnię i uzbroić dorosłych w takie narzędzia, które w sytuacji mogącej wzbudzać złość, będą potrafili ich użyć w mądry i umiejętny sposób, aby hamować reakcje agresywne. Pomimo znacznego wzrostu przemocy w rodzinie w danym roku sprawozdawczym i napotkanymi trudnościami w pracy z rodziną członkowie grup roboczych i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego swoje zadania wykonywali zgodnie z założeniami. W czasie epidemii, w zależności od nałożonych obostrzeń, odbywały się spotkania grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w formie zdalnej czy też stacjonarnej. Pomoc nadal była świadczona w formie kontaktu indywidualnego lub telefonicznego. Przez cały rok była zapewniona pomoc psychologiczna jak i prawna dla osób doświadczających przemocy, zagrożonych przemocą w rodzinie. Odbyły się dwa warsztaty dla kobiet doświadczających przemocy, jak i zagrożonych przemocą celem, których było wzmocnienie pań jak i podniesienie ich poczucia własnej wartości, nabycia świadomości dbania o własne potrzeby. Odbył się cykl programu korekcyjnego – edukacyjnego dla sprawców przemocy. Sytuacja epidemii wymusiła na osobach świadczących pomoc zachowanie szczególnych środków ostrożności, dostosowywania się do potrzeb klientów. W ocenie osób świadczących pomoc, jak wynika z prowadzonych obserwacji, kontakt osobisty z osobami jest niezwykle ważny, gdyż ocena sytuacji rodzin, zachowań osób poprzez formę kontaktu zdalnego jest mocno ograniczona, nawet może być niepełna, a nawet mylna. Ponadto osoby korzystające z pomocy również wypowiadały się, iż kontakt osobisty z osobą niosącą pomoc jest dla nich bardziej komfortowy i bardziej skuteczny. Niewielka część osób była zdecydowana na korzystanie z pomocy i wsparcia w sposób zdalny, głównie z powodu zbyt dalekiego dojazdu do instytucji czy osoby świadczącej pomoc, głównie zaobserwowano to wśród osób zamieszkujących poza centrum miasta. Z powodu pandemii prowadzone prelekcje, spotkania, szkolenia częściowo odbywały się zwykle w formie zdalnej. Większość podmiotów nadal kontynuowała, patrząc na rok 2020, komunikację poprzez drogę elektroniczną, telefoniczną, zapraszano do webinarów o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mikołów w 2021 roku były realizowane. Realizacja programu przyczyniła się m.in. do podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Powyższe upatruje się w tym, że osoby przyjmujące zgłoszenia o podejrzeniu przemocy w rodzinie, zauważają znaczny wzrost świadomości mieszkańców gminy m.in. poprzez jakość, celowość zgłoszeń oraz ilość zgłaszanych sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie. Mieszkańcy wiedzą gdzie udać się po pomoc z danym problemem, są świadomi, że sytuacje konfliktu i przemocy należy zgłosić do instytucji i wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”. Zadania zawarte w programie były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Intencją programu jest także dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy osobom podejrzanym o doświadczanie przemocy w rodzinie, osobom podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie, jak również zagrożonym przemocą. Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie opierało się na: interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i zapobieganiem problemowi przemocy, informowaniu społeczeństwa, profesjonalizmie osób pomagających, stałym podnoszeniu kwalifikacji pracowników realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Pomoc i wsparcie w przypadku przemocy w rodzinie wymaga współpracy wielu służb i specjalistów.



